

Lisa Gulesserian ve David L. Phillips: AZER-BAYCAN VE TÜRKİYE’NİN ERMENİSTAN VE DAĞLIK KARABAĞ’A KARŞI YÜRÜTTÜĞÜ MEDYA SAVAŞI

Posted on 25/10/2020

Azerbaycan ve Türkiye 27 Eylül’de Dağlık Karabağ’daki Ermenilere saldırdı. Ayrıca, ölümcül çatışmanın tırmanışından Ermenileri suçlamak için bir medya savaşı başlattılar. Gerçeğin öğrenilebilmesi ve barışın hüküm sürmesi için bu ülkelerin dezenformasyonu ve samimiyetsiz diplomasisi ifşa edilmeli. Azerbaycan’ın güneybatısındaki neredeyse tamamı Ermenilerin yaşadığı bir bölge olan Dağlık Karabağ’da etnik Ermenilere yönelik katliam devam ediyor. New York Şehri’nin sadece altı katı büyüklüğündeki bu yerleşim bölgesinde yaşayan Ermeniler, son üç haftadır aralıksız top ve msket bombalarıyla hedef alındı. Hafta sonu her iki tarafın da kabul ettiğı insani ateşkes, Azerbaycan’ın düşmanlıklarını yeniden başlatmasıyla dakikalar içinde bozuldu.

Türkiye ve Azerbaycan, sivillere zulüm ederken aynı zamanda sorumluluklarını aklamak için bir propaganda savaşı yürütüyorlar. Bu ülkeler, güvenilir kaynaklarca doğrulanan gerçekleri defalarca reddetti. Daha 30 Eylül gibi erken bir tarihte, Guardian ve CNN, Dağlık Karabağ’da Türkiye için savaşan Suriyeli paralı askerler hakkında haberler yayınladı. Azerbaycan Dışişleri Bakanı 2 Ekim’de yaptığı basın açıklamasında Suriyeli paralı askerlerin varlığını reddetti ve Ermenistan’ı terörist vekil savaşçılar kullanmakla suçlayarak olayları tamamen çarpıttı: “Ermenistan’ın askeri operasyonlarında terörist grupların ve paralı askerlerin kullanıldığına dair çok sayıda kanıt var” iddiasında bulundu. Ertesi gün, 3 Ekim’de Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, El Cezire’ye konuşurken, bölgede Suriyeli paralı askerlerin konuşlandırıldığını yalanladı. Emmanuel Macron’un, Fransa’nın,

Türkiye tarafından konuşlandırılan Suriyeli paralı askerler olduğuna dair kanıtlara sahip olduğu iddiasını ise küçümsedi.

Azerbaycan'ın resmi yalanlamalarına rağmen, birçok haber kaynağı Suriyeli paralı askerlerin Azerbaycan ve Türkiye için savaşmak üzere cephede olduğunu doğruladı. Kaynaklar çok çeşitli: Wall Street Journal ("Türkiye Destekli Suriyeli Savaşçılar Ermeni-Azeri Çatışmasına Katılıyor"), Foreign Policy ("Dağlık Karabağ'da Türkiye'nin Vekil Ordusunu Suriyeliler Oluşturuyor") ve National Interest ("Dağlık Karabağ: Türkiye Neden Suriyeli Paralı Askerleri Azerbaycan'a Savaşa Gönderiyor")... Bu kaynakların tümü, Dağlık Karabağ'da Hristiyan Ermenileri öldürmek için Suriyeli paralı askerlerle sözleşme yapıldığını doğruladı.

İnkâr Türkiye için alışkanlık olmuş. Türk yetkililer, 1915-1923 yılları arasında Osmanlı İmparatorluğu'nda Ermenilere ve diğer Hristiyan nüfusa karşı bir soykırım yapıldığını da hala inkâr ediyor. Şu anda Amerika Birleşik Devletleri Kongresi dahil 32'den fazla ülke tarafından tanınan soykırım Türkiye tarafından tanınmıyor. Türk yetkililer, 1,5 milyon kadar Ermeni'nin öldürülmesini "normal savaş olayları" olarak nitelendiriyor ve her iki "taraf" da büyük kayıplar yaşandığını söylüyor.

Dağlık Karabağ'da uluslararası toplum gerçekte neler olup bittiğini anlamak için mücadele ederken, Türkiye ve müttefiki Azerbaycan suçlarına devam edebilmek için inkâr taktiğini kullanıyor. Türkiye ve Azerbaycan, muharebe operasyonlarını artırırken, dezenformasyon yoluyla olayları resmi olarak aklamayı da yoğunlaştırdılar.

Dezenformasyon bir sektör haline geldi. Amerika Birleşik Devletleri Adalet Bakanlığı'na göre Azerbaycan Cumhuriyeti, ABD merkezli halkla ilişkiler firmalarıyla 45 sözleşme imzaladı. Her firmanın ücreti ayda 15.000 ila 50.000 dolar arasında değişiyor. Bu yılki yeni sözleşmeleri hesaba katmaksızın, Azerbaycan son beş yılda medyadaki imajını güçlendirmek ve ABD Kongresi üyelerine lobi yapmak için halkla ilişkiler danışmanlarına 1,25 milyon

doların üzerinde ödeme yaptı.

Temmuz 2020’de Azerbaycan adına çalışan BGR Grubu, ABD’nin seçilmiş yetkililerine Azerbaycan Büyükelçisi Elin Süleymanov tarafından yazılmış gibi görünen ve Los Angeles’ta Azeri ve Ermeni göstericiler arasında yaşandığı iddia edilen şiddetli bir çatışma hakkında detaylar uyduran bir yazı gönderdi. Süleymanov’un yazısı, San Francisco’daki bir Ermeni okulunun Ermeni karşıtı, Azerbaycan yanlısı grafitilerle tahrip edilmesinden hemen sonra yayınlandı.

Azerbaycan sadece ABD merkezli halkla ilişkiler firmalarına servet harcamakla kalmıyor, aynı zamanda Azerbaycan vatandaşlarına da çevrimiçi bir dezenformasyon kampanyasına katılmaları için para ödüyor. 8 Ekim’de Facebook, Instagram’daki 589 Facebook hesabını, 7906 sayfayı ve 447 hesabı “gerçek olmayan davranış” (başka bir deyişle: yalan yaymak) gerekçesi ile sildi. Facebook’tan Sophie Zhang tarafından yazılan dahili bir nota göre şirket, Azerbaycan’ın iktidardaki siyasi partisi hakkında, ülkenin iktidardaki Yeni Azerbaycan Partisi’ni Parti’nin Gençlik Birliği ile birlikte çalışarak savunmak ve “muhalefeti taciz etmek için ... binlerce gerçek olmayan bot hesap kullandığı” için soruşturma açmadan önce 1 yıl bekledi.

Facebook’un güvenlik başkanı Nathaniel Gleicher’e göre : “Bu ağ, Azerbaycan’daki şahıslarla, tek amacı, bazı görüşlerin yaygın şekilde eleştirildiği ve diğer bazı görüşlerin ise yaygın şekilde benimsendiği algısını oluşturmak üzere, uluslararası ve yerel medya organlarının, muhalefet dahil kamusal şahsiyetlerin ve Azerbaycan iktidar partisinin sayfalarına destekleyici ve eleştirel yorumlar bırakmak olan sayfaları idare etmek üzere bağ kurdu.” Sosyal medyadaki Azerbaycan yanlısı yorumlar #stopArmenianterrorism, #StopArmenianAggression, #ArmeniaKillsCivilians, #DontBelieveArmenia, #ArmeniaKillsChildren, #PrayforGanja, #StopArmenianLies veya #TerroristArmenia etiketiyle paylaşıldı. Araştırma, Azerbaycan’ın yanlış iddialarını destekleyen, devlet destekli bir siber ordu olduğunu ortaya koyuyor.

Çevrimiçi propagandacılar ayrıca Ermenistan ve Dağlık Karabağ savunucularını da taciz ediyor. Amerikalı rapçi Cardi B ve Elton John, Dağlık Karabağ halkını destekledikleri için saldırıya uğradı. Cardi B, “Azerbaycan’dan pek çok kişinin” kendisine yazdığını ve sosyal medyada #CardiBSupportsTerrorism hashtag’ini kullandığını söyledi.

ABD’li akademisyenler ve gazeteciler de zorbalığa maruz kalıyor. Türk Amerikan Dernekleri Federasyonu, önde gelen aydın ve gazetecilere tehdit mektupları gönderiyor. Onları “gerçek katiller” olmakla suçluyorlar ve İslamofoblar ve “ırksal üstünlükçüler” olarak ifşa etmekle tehdit ediyorlar.

Azerbaycan ve Türkiye gazetecilik özgürlüğünü küçümsüyor. 3 Ekim’de Azerbaycan, Dağlık Karabağ’daki yabancı gazeteciler hakkında bir basın açıklaması yaptı: “Gazetecileri, Azerbaycan’ın geçici olarak işgal edilmiş topraklarını ziyaret etmekten kaçınmaya, Ermenistan’a kendilerini kullanma fırsatı vermemeye çağırıyoruz.” Gazetecileri koruma bahanesiyle savaş alanından çıkarmakla ilgili bu açıklama Azerbaycan’a yakışıyor.

Azerbaycan, hakikatlerden hiç hoşlanmadığı belgeli bir ülke. Reporters sans frontières (Sınır Tanımayan Gazeteciler) tarafından yıllık Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi’nde 180 ülke arasında 168. sırada yer almaktadır.

Uluslararası medya, tarafsız olma çabasıyla, Dağlık Karabağ’ı haber yaparken her iki “tarafın” görüşlerini sunuyor. “Her iki tarafa da eşit ses verilmesi” mantığı, medyayı Türkiye ve Azerbaycan’ın uyguladığı etnik temizliğin suç ortağı haline getiriyor. Dezenformasyon, kan dökülmesine son verme yönündeki diplomatik çabaları da engelliyor.

Lisa Gulesserian, Harvard Üniversitesi’nde Ermeni Dili ve Kültürü konusunda öğretim üyesidir ve David L. Phillips, Columbia Üniversitesi’nde Barış İnşası ve İnsan Hakları Programı Direktörüdür.

Kaynak: dunyadanceviri.wordpress.com